

## Apoteket Gripen.

1760.

På grund af folkmängdens ökning å Södermalm och stadsdelens utsträckning, särskildt i öster, gjordes mot 1700-talets midt upprepade framställningar om erhållandet af ännu ett apotek därstädes. Genom resolution af d. 20 dec. 1759 förordnade Adolf Fredrik, att ett nytt apotek skulle anläggas inom Katarina församling å Södermalm »till såväl de uti senare tider derstädes till ansenlig myckenhet sig förökta innewånarnes som äfwen det omkringliggande landets bättre nytta och bequämlighet».

Till erhållandet af privilegiet hade ursprungligen anmält sig farmacie studiosus Lars Collin. Denne afsade sig dock sin rätt till förmån för farmacie studiosus Carl Magnus Bonge, för hvilken privilegium å apotekets inrättande utfärdades d. 5 aug. 1760.

Apoteket öppnades s. å. under namnet »Gripen» i n:r 17 Götgatan, hvarifrån det i okt. 1768 flyttades till n:r 33 och 1781 till sitt nuvarande läge i n:r 21 vid samma gata.

Sitt namn erhöll apoteket efter Södermanlands vapen, inom hvilket landskap det är beläget. Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 75,000 kronor.

---

BONGE, CARL MAGNUS. Född d. 26 sept. 1737 i Stockholm.

*Föräldrar:* Kamreraren i manufakturkontoret MAURITZ BONGE, född d. 19 maj 1701, död d. 17 (eller 18) jan. 1747, och CHRISTINA SERENIA, född 1710, död d. 25 okt. 1752.

Efter avslutade skolstudier antogs B. 1751 till elev å apoteket Enhörningen i Stockholm och blef 1756 farmacie studiosus.

Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till aug. 1760, då han efter aflagd apotekarexamen d. 5 aug. s. å. undfick privilegium å inrättandet af ett nytt apotek på Södermalm.

Enligt privilegiebrevet skulle apoteket ligga i Katarina församling, och det inrättades af B. i n:r 17 Götgatan, dåvarande politieborgmästare Falks hus, där det 1760 öppnades under namnet »Gripen». I okt. 1768 flyttade han det till n:r 33 Götgatan, i hörnhuset mot Högbergsgatan. Han innehade apoteket under sin återstående lifstid.

*Död* d. 20 nov. 1770 i Stockholm. Begraven å Maria kyrkogård.

*Gift* d. 9 dec. 1762 i Stockholm med FREDRIKA ELISABETH KÜSEL, född 1744, döpt d. 20 aug., död d. 20 maj 1796 (gift 2) d. 26 dec. 1771 med apotekaren Arvid Ithimæus, född d. 5 sept. 1743, död d. 27 mars 1811, se nedan), dotter till stadsmäklaren och fabriksägaren CARL FREDRIK KÜSEL och ELISABETH KÜSEL.

*Barn:* FREDRIKA CAROLINA, född d. 14 sept. 1763, död d. 19 nov. 1771; — CARL FREDRIK, född d. 24 nov. 1764, död d. 18 febr. 1765.

ITHIMÆUS, ARVID. Född d. 5 sept. 1743 på Nordansjö bruk i Norbergs socken, Västmanlands län.

*Föräldrar:* Bruksinspektoren ABRAHAM ITHIMÆUS, född i Finland, död . . ., och CHRISTINA ROLOFF, född d. 30 jan. 1706, död 1765 (före d. 7 juni) i Stockholm.

Sedan han erhållit nödig skolunderbyggnad, antogs I. i april 1757 till elev på apoteket Lejonet i Stockholm, där han kvarstannade till aug. 1759. Han fortsatte då sin elevtjänstgöring på apoteket Enhörningen i samma stad, blef 1763 farmacie studiosus samt var fortfarande anställd å sistnämnda apotek till hösten 1765. Tjänstgjorde därefter i fem år på apoteket Upplands Vapen i Uppsala och undergick den 13 febr. 1771 inför Collegium Medicum provisorsexamen för att efter apotekare Bonges död förestå apoteket Gripen i Stockholm. Genom sitt samma år ingångna äktenskap med änkefru Bonge blef I. ägare af apoteket och aflade därför d. 6 dec. 1771 apotekar-examen. Öfverlåtelsen af apoteket på honom stadfästes genom privilegiebrevet af den 15 febr. 1780.

Till 1796 skötte I. själf sitt apotek, men från nämnda år var hans måg Carl Fredrik Ringqvist, i egenskap af provisor, honom behjälplig därvid, och 1808 öfverlämnade han apoteket till denne.

Ithimæus var en af stiftarne af den 1778 inrättade apotekarsocieteten i Stockholm, inom hvilken han jämte apotekare Görge var utsedd till ekonomiförvaltare. Han var ledamot af direktionen öfver Muhrbeckska fattiginrättningen och af fattigvårds-kommittén i Stockholm.

*Död* d. 27 mars 1811 i Stockholm.

*Gift* d. 26 dec. 1771 i Stockholm med FREDRIKA ELISABETH KÜSEL, född 1744, döpt d. 20 aug., död d. 20 maj 1796 (gift 1) d. 9 dec. 1762 med apotekare C. M. Bonge, född d. 26 sept. 1737, död d. 20 nov. 1770), dotter till stadsmäklaren och fabriksägaren CARL FREDRIK KÜSEL och ELISABETH KÜSEL.

*Barn*: CLAES ARVID, född d. 18 nov. 1772, död d. 20 febr. 1779; — JUSTINA ELISABETH, född d. 24 sept. 1774, död d. 27 okt. 1832, gift d. 11 dec. 1796 med apotekare CARL FREDRIK RINGQVIST, född d. 6 dec. 1770, död d. 29 okt. 1853 (se nedan).

RINGQVIST, CARL FREDRIK. Född d. 6 okt. 1770 i Börrum, Östergötlands län.

*Föräldrar*: Kronolänsmannen SVEN RINGQVIST, född . . ., död . . ., och MARIA KATARINA GREFBERG, född . . ., död . . .

Antagen 1786 till elev å apoteket Gripen i Stockholm blef R. 1792 farmacie studiosus. Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek och var från 1796 t. f. föreståndare för det samma till dess han 1808, efter aflagd apotekarexamen, öfvertog det som ägare. År 1833 försålde R. apoteket. Han var under sin återstående lefnad alljämt bosatt i hufvudstaden.

Ringqvist utsågs 1809 till en af ledamöterna i den inom apotekarsocieteten i Stockholm först tillsatta direktionen, hvilken han sedan under en följd af år tillhörde. Af societeten utsågs han äfven till ledamot i den kommitté, som 1816 tillsattes för utarbetande af ny medicinaltaxa.

Genom sitt bidrag af 500 rdr b:o bidrog R. kraftigt till bildandet af den utaf apotekarsocieteten i Stockholm förvaltade kassafonden, som erhöll sitt af Kungl. Maj:t fastställda reglemente d. 16 juli 1821.

*Död* d. 29 okt. 1853 i Stockholm; efterlämnande 133,664 rdr b:o, som tillföll hans arvingar.

*Gift* d. 11 dec. 1796 i Stockholm med JUSTINA ELISABETH ITHIMÆUS, född d. 24 sept. 1774, död d. 27 okt 1832, dotter till apotekaren ARVID ITHIMÆUS och FREDRIKA ELISABETH KÜSEL. Äktenskapet var barnlöst.

NORDVALL, OLOF LEONARD. Född d. 13 aug. 1802 i Linköping.

*Föräldrar:* Sämskmakaren OTTO LEONARD NORDVALL, född d. 7 sept. 1755, död d. 16 juni 1815, och MARGARETA CHARLOTTA NORRBOM, född d. 2 jan. 1768, död d. 9 nov. 1834.

Hade genomgått skolan i Linköping och två klasser af stadens gymnasium, då han 1818 antogs till elev på apoteket Lejonet i Norrköping samt undergick den 7 nov. 1822 farmacie studiosi-examen. Han aflade den 22 nov. 1826 apotekar-examen och var därefter anställd å apoteket Gripen i Stockholm, hvilket han 1832 inköpte och erhöll privilegium därå d. 7 okt. 1833.

Jämte apoteksrörelsen, som af honom betydligt uppdrifs, idkade N. äfven en rätt omfattande droghandel. Han innehade apoteket till 1841, då han försälde detsamma.

Nordvall var 1839—40 utsedd till apotekarsocietetens taxerevisor.

*Död* d. 2 maj 1844 i Stockholm.

*Gift* d. 6 febr. 1842 i Stockholm med LOVISA AUGUSTA LITKE, född d. 26 okt. 1820, död d. 1 mars 1874 (gift 2) d. 17 mars 1846 med direktören i Maria församlings fattigvårdsstyrelse JOHAN OTTO ABRAHAMSSON, född d. 6 maj 1816, död d. 22 okt. 1894), dotter till hofslagaräldermannen JOHAN JAKOB LITKE och ELISABET CHARLOTTA ÖHRLING.

*Barn:* OTTO AUGUST LEONARD, född d. 19 dec. 1842. Rote-man i Stockholm.

WIKSTRÖM, ZACHARIAS. Född d. 1 maj 1819 i Östersund.

*Föräldrar:* Handlanden, ekonomidirektören PEHR WIKSTRÖM, född d. 12 jan. 1782, död d. 25 mars 1859, och MAGDALENA CATHARINA SPARRMAN, född d. 24 aug. 1791, död d. 20 nov. 1874 i Stockholm.

Efter studier vid Frösö skola och afgangsexamen till gymnasium antogs W. d. 1 maj 1835 till elev å apoteket Upplands

Vapen i Uppsala och undergick därstädes farmacie studiosi-examen d. 26 okt. 1838. Följande år inskrefs han vid farmaceutiska institutet och aflade d. 6 maj 1840 apotekarexamen. Efter afslutadt köp tillträdde han d. 1 maj 1841 apoteket Gripen i Stockholm och erhöll den 8 juni s. å. privilegium därå. Han öfvertog jämväl den af apotekets förre ägare började drog-handeln, som han i betydlig grad utvidgade. W. försålde apoteket 1862 och afträdde det d. 1 juni, hvarefter han ägnade sig åt industriell verksamhet. Redan 1860 hade han å Södermalm anlagt en pulveriseringsinrättning, drifven af kalorikmaskin efter mönster af Mennier i Paris och Zeise i Altona. Under några år bedref han fabriksmässig tillverkning af eter samt anlade 1869, likaledes å Södermalm, den första fullständiga och, en längre tid framåt, enda konservfabrik i riket.

Wikström blef 1843 ledamot af apotekarsocietetens direktion och var 1851—52 samt 1855—62 societetens kassaföreståndare. Han var 1858—63 ledamot af styrelsen för farmaceutiska institutet och 1855—57 apotekarsocietetens taxerevisor.

Som kommunalman var W. mycket verksam, och hans duglighet och stora arbetsförmåga togs i anspråk för en mångfald uppdrag. Han var sålunda stadsfullmäktig sedan 1867, ledamot af Stockholms stads hälso- och fattigvårdsnämnder, ordförande i Katarina församlings fattigvårdsstyrelse, ledamot af styrelsen för Maria sjukhus och ordförande i styrelsen för Södermalms fattighus. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1842. R. V. O. 1869.

För farmaceutiskt ändamål gjorde W. flera studieresor och besökte därvid England, Frankrike, Belgien, Tyskland äfvensom Danmark och Norge.

*Död* d. 3 aug. 1889 i Strömstad genom olyckshändelse.

*Gift* d. 5 okt. 1844 i Stockholm med JOHANNA CHARLOTTA WILHELMINA GIMBERG, född d. 11 febr. 1824, död d. 11 juni 1877, dotter till trädgårdsmästaren JOHAN PETTER GIMBERG och CHRISTINA CHARLOTTA LINDSTRÖM.

*Barn*: HILMA MAGDALENA CHARLOTTA, född d. 14 maj 1845, död d. 15 maj s. å.; — ALICE AUGUSTA WILHELMINA, född d. 2 aug. 1846, död d. 13 aug. s. å.; — HILDA EUGENIA AURORA, född d. 17 juni 1847, gift d. 14 dec. 1867 med apotekaren i Stockholm ERIK AXEL HOLMSTRÖM, född d. 14 okt. 1836, död d. 24 mars 1912 i Stockholm (se ofvan sid. 121); — IDA AMELIE CHARLOTTA, född d. 25 maj 1848; — KARL ARVID, född d.

17 febr. 1850. Litteratör; — JOHN WILLIAM, född d. 9 mars 1851, död d. 25 jan. 1911; — HERTHA MARIA MAGDALENA, född d. 12 juni 1852, gift d. 16 dec. 1879 med sekreteraren i öfverståthållareämbetets kansli, fil. d:r JAKOB BERLIN, född d. 18 jan. 1841, död d. 5 april 1908; — PER ZACHARIAS, född d. 2 nov. 1855, död d. 4 mars 1891. Grosshandlare i Paris; — SIRI HELENA, född d. 12 nov. 1860, gift d. 28 maj 1893 med kronofogden i Falun HENRIK ADOLF BOHM, född d. 8 juli 1864; — ELLEN HEDVIG SOFIA, född d. 1 nov. 1862, gift d. 1 dec. 1884 med landshöfdingen öfver Västerbottens län HENNING THEODOR BJÖRKLUND, född d. 16 juni 1849.

ÅMAN, ERIK GUSTAF ALBERT. Född d. 28 jan. 1828 i Godegårds socken uti Östergötland.

*Föräldrar:* Kronolänsmannen CARL FREDRIK ÅMAN, född d. 16 aug. 1788, död d. 13 okt. 1835, och ANNA ELISABETH FORSBERG, född d. 9 sept. 1791, död d. 28 mars 1878.

Erhöll undervisning vid lärdomsskolan i Linköping och antogs den 1 sept. 1844 till elev å apoteket Vasen därstädes, å hvilket han d. 8 sept. 1848 undergick farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till maj 1849 och å apoteket Markattan i Stockholm till samma tid 1850. Sommaren sistnämnda år förestod han en Karlsbaderinrättning i Linköping samt var från dec. 1850 till juni 1852 anställd å apoteket Lejonet i Gäfle. Höstterminen 1852 inskrefs Å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 8 mars 1855 apotekar-examen.

Den 1 april s. å. förordnades Å. till föreståndare för apoteket Lejonet i Gäfle och förestod detsamma till dec. 1861. Han undfick den 16 april 1858 personligt privilegium å en ny apoteksinrättning i Lenhofda, men afsade sig privilegiet innan apoteket blifvit inrättadt. Efter afslutadt köp tillträdde han d. 1 juni 1862 apoteket Gripen i Stockholm och undfick privilegium därå d. 24 juli s. å.

Sedan Å. i dec. 1873 försålt apoteket Gripen och d. 1 april 1874 afträdt detsamma inköpte han 1875 en landtegendom i Fellingsbro socken, Örebro län, och ägnade sig under en lång följd af år åt landtbruk. Till följd af lidna förluster nödgades han frånträda egendomen, och han anmälde sig då som sökande till det apotek, hvartill dittillsvarande medikamentsförrådet

vid Löfsta bruk 1888 skulle förändras. Ehuru underlägsen flere af de medsökande i afseende på tjänstår blef han dock, på grund af det förtjänstfulla arbete han nedlagt på kårens angelägenheter såsom ledamot af apotekarsocietetens direktion under den tid han innehade apoteket Gripen i Stockholm, af direktionen uppförd i första förslagsrummet. Medicinalstyrelsen hade hos Kungl. Maj:t anmält den i andra rummet föreslagne, men ärendet afgjordes i enlighet med direktionens hemställan, och den 16 nov. 1888 undfick Å. personligt privilegium å nämnda apoteksinrättning, som han sedan innehade under sin återstående lefnad.

Åman tillhörde hela den tid han var apoteksinnehafvare i Stockholm apotekarsocietetens direktion och var 1862—66 societetens kassaföreståndare. Han var 1867—74 ledamot af farmaceutiska institutets styrelse och utsågs 1870 af direktionen till ledamot i den kommitté, som fått i uppdrag att utarbeta förslag till amortering af de säljbara apoteksprivilegierna.

Äfven för kommunala uppdrag var Å. under sin vistelse i Stockholm mycket anlitad. Han var stadsfullmäktig, ledamot af kyrko- och skolråd inom Katarina församling, af styrelsen öfver hufvudstadens arbetsinrättning samt af öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1864.

*Död* d. 4 dec. 1908 i Stockholm.

*Gift* d. 29 dec. 1862 i Gäfle med FANNY WILHELMINA HELENA ENGSTRÖM, född d. 17 juni 1842, död d. 8 maj 1884, dotter till grosshandlaren LARS PETER ENGSTRÖM och KATARINA CHARLOTTA WESTERBERG.

*Barn:* ANNA CHARLOTTA HELENA, född d. 16 nov. 1863, gift d. 30 okt. 1886 med kassören i Stockholms stads sparbank och kamreraren vid Almska stiftelsen GOTTFRIED WALLBERG, född d. 22 aug. 1858; — PER LUDVIG, född d. 22 jan. 1865. E. o. hofrättsnotarie, f. d. vice auditör vid Gottlands infanteriregemente, advokat i Stockholm; — ANNA MATHILDA, född d. 6 nov. 1867, död d. 24 jan. 1869; — FRITZ GUSTAF AUGUST, född d. 28 maj 1870. Redogörare vid Drottninghuset i Stockholm, banktjänsteman; — ERIK WILHELM, född d. 29 april 1884. E. o. hofrättsnotarie.

LEHMAN, RICHARD REINHOLD AUGUST. Var åren 1874—94 innehafvare af apoteket Gripen i Stockholm. (Om honom se ofvan under apoteket Ugglan sid. 177).

LUNDAHL, FREDRIK. Född d. 19 sept. 1850 i Bara församling af Malmöhus län.

*Föräldrar:* Orgelbyggaren JÖNS OLOF LUNDAHL, född d. 24 okt. 1821, död d. 9 aug. 1875, och HANNA JACOBSSON, född d. 22 okt. 1821, död d. 19 juli 1889.

L. genomgick sex klasser af Malmö högre elementarläroverk och antogs d. 1 juli 1868 till elev å apoteket Fläkta Örnen i Malmö samt blef d. 16 febr. 1872 farmacie studiosus. Var fortfarande anställd å nämnda apotek till sept. s. å. och å apoteket i Ystad till aug. 1873. Hötsterminen s. å. inskrefs L. vid farmaceutiska institutet, aflade d. 22 maj 1875 apotekarexamen samt tjänstgjorde till slutet af året å apoteket Ugglan i Stockholm, till nov. 1876 å apoteket Fläkta Örnen i Malmö, från jan. 1877 till juni 1878 ånyo å apoteket Ugglan och å apoteket Enhörningen i Göteborg till april 1880. Han var därefter anställd å apoteket Gripen i Stockholm, undfick i april 1895 personligt privilegium å nämnda apotek och tillträdde detsamma d. 1 aug. s. å.

Apotekare Lundahl har sedan 1898 utöfvat en omfattande verksamhet i olika grenar af Stockholms stads fattigvård och under denna tid mottagit följande befattningar och uppdrag: Ordförande och verkställande direktör i Katarina fattigvårdsstyrelse, ledamot och kassaförvaltare i fattigvårdsnämnden, ordförande i styrelsen öfver Stockholms stads arbetsinrättning, vice ordförande i styrelserna öfver Rosenlunds ålderdomshem och asylerna för husvilla samt ledamot och kassavårdare i styrelsen öfver Stockholms uppfostringsanstalt för flickor. Han är därjämte ledamot af Katarina församlings skolråd samt suppleant i taxeringsnämnden. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1897. R. V. O. 1901.

*Gift* d. 24 april 1889 i Stockholm med AGNES LYON, född d. 12 okt. 1848, dotter till grosshandlaren CARL LEOPOLD LYON och MARIA CHARLOTTA LINDBERG.

*Barn:* KARIN MARGARETA, född d. 4 sept. 1900.